

**APOŠTOLSKÝ LIST
SVATÉHO OTCE FRANTIŠKA
DANÝ „MOTU PROPRIO“**

„Vos estis lux mundi“

„*Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře.*“ (Mt 5,14). Náš Pán Ježíš Kristus volá každého věřícího, aby byl zářným vzorem ctnosti, bezúhonnosti a svatosti. Všichni jsme povoláni k tomu, abychom vydávali konkrétní svědectví víry v Krista v našem životě, obzvláště v našem vztahu k bližnímu.

Zločiny sexuálního zneužívání urážejí našeho Pána, způsobují fyzickou, psychickou a duchovní újmu obětem a poškozují společenství věřících. Aby k těmto jevům v jakékoli podobě již nedocházelo, je zapotřebí trvalého a hlubokého obrácení srdce, potvrzeného konkrétním a účinným jednáním všech členů církve, aby osobní svatost a morální závazky mohly přispívat k plné věrohodnosti evangelijní zvěsti a k účinnosti poslání církve. To umožní pouze milost Ducha Svatého, který byl vlit do našich srdcí. Musíme totiž mít stále na paměti Ježíšova slova: „*Beze mne nemůžete dělat nic.*“ (Jan 15,5). Byť bylo již mnohé vykonáno, musíme pokračovat v poučování se z předešlých hořkých zkušeností, abychom hleděli vstříc budoucnosti s nadějí.

Tato zodpovědnost se týká především nástupců apoštolů, kteří byli Bohem určeni k pastoračnímu vedení svého lidu. Vyžaduje od nich závazek kráčet co nejvíce v Mistrových stopách. Skrze svou službu totiž „*sobě svěřená stáda každý z nich pase a spravuje Kristovým jménem, radou, přesvědčováním a příkladem, ale i autoritou a posvátnou mocí. Té ovšem používají pouze pro vzdělání svého stáde v pravdě a ve svatosti, neboť mají na zřeteli, že kdo je nejvyšší, má se stát nejmenším, a kdo je představený, má se stát tím, kdo slouží.*“ (II. vatikánský koncil, Apoštolská konstituce *Lumen gentium*, 27). To, co se bezprostředně vztahuje na nástupce apoštolů, se týká i všech, kdo zastávají v církvi jakoukoli službu, zavazují se slibem žít podle evangelijních rad nebo jsou povoláni ke službě křesťanskému lidu. Je proto vhodné, aby byly v obecné rovině přijaty postupy za účelem prevence a potírání těchto zločinů, které zrazují důvěru věřících.

Přeji si, aby se tento závazek uskutečnil plně církevním způsobem, a byl tak výrazem společenství, které nás udržuje v jednotě, ve vzájemném naslouchání, a činí nás otevřenými pro přínos těch, jimž tento proces obrácení leží na srdci.

Nařizují proto následující:

HLAVA I VŠEOBECNÉ POKYNY

Čl. 1 – Účinnost

§ 1. Tyto normy jsou aplikovány v případě oznámení týkajících se duchovních, členů institutů zasvěceného života nebo společností apoštolského života a vztahují se na:

- a) trestné činy proti šestému přikázání Desatera spočívající v(e):
  - i. nucení kohokoliv násilím, pohrůzkou nebo zneužitím autority k vykonání nebo strpění sexuálních aktů;
  - ii. vykonání sexuálních aktů s osobou nezletilou nebo zranitelnou;
  - iii. výrobě, prezentování, přechovávání nebo šíření, i prostřednictvím informačních technologií, dětské pornografie, a také v získávání nebo svádění nezletilé nebo zranitelné osoby k účasti na pornografické prezentaci;
- b) jednání subjektů uvedených v článku 6, spočívající v konání nebo opomenutí směřujícím k ovlivnění nebo maření civilního nebo kanonického, správního nebo trestního vyšetřování duchovního nebo řeholníka pro trestné činy uvedené pod písmenem a) tohoto paragrafu.

§ 2. Pro účely těchto norem se rozumí pod výrazem:

- a) „*nezletilý*“: každá osoba mladší osmnácti let nebo osoba jí před zákonem postavená na roveň;
- b) „*zranitelná osoba*“: každá osoba ve stavu nemoci, fyzického či psychického oslabení nebo zbavení osobní svobody, který fakticky, byť jen příležitostně, omezuje její schopnost chápat nebo projevit vůli nebo jakkoli se bránit útoku;
- c) „*dětská pornografie*“: jakékoli zobrazení nezletilého zapojeného do jednoznačně sexuálních úkonů, reálných nebo simulovaných, a jakékoli zobrazení sexuálních orgánů nezletilých k převážně sexuálním účelům, to vše nezávisle na použitém prostředku.

Čl. 2 – Přijetí oznámení a ochrana osobních údajů

§ 1. S ohledem na pokyny eventuálně přijaté příslušnými biskupskými konferencemi, synodami biskupů patriarchálních církví a vrchních arcibiskupství nebo radami hierarchů metropolitních církví *sui iuris*, musí diecéze nebo eparchie, jednotlivě nebo společně, do jednoho roku od nabytí právní moci těchto norem, ustavit jeden nebo více stabilních a veřejnosti snadno dostupných systémů pro podávání oznámení, nebo pro

tento účel zřídit speciální církevní úřad. Diecéze a eparchie uvědomí papežského nuncia o zřízení systémů uvedených v tomto paragrafu.

§ 2 – Informace uvedené v tomto článku jsou chráněné a nakládá se s nimi tak, aby byla zajištěna jejich bezpečnost, neporušenost a důvěrnost ve smyslu kán 471, 2 CIC a 244 § 2, 2 CCEO.

§ 3. S výjimkou toho, co je stanoveno v čl. 3, § 3, ordinář, který obdržel oznámení, je bezodkladně předá ordináři místa, kde k činům došlo, jakož i vlastnímu ordináři nahlášené osoby. Ti budou postupovat v souladu s právem, aplikovatelným na konkrétní případ.

§ 4 V této hlavě jsou eparchie postaveny naroveň diecézím a hierarcha je postaven naroveň ordináři.

Čl. 3 – Oznámení

§ 1 S výjimkou případů uvedených v kánonech 1548 § 2 CIC a 1229 § 2 CCEO, kdykoli má duchovní nebo člen institutu zasvěceného života nebo společnosti apoštolského života zprávu nebo podložené důvody domnívat se, že byl spáchán některý z činů uvedených v čl. 1, je povinen obratem oznámit tuto skutečnost ordináři místa, kde k činům došlo, nebo jinému ordináři z těch, kteří jsou uvedeni v kán. 134 CIC a 984 CCEO, s výjimkou toho, co je stanoveno v § 3 tohoto článku.

§ 2 Kdokoli může oznámit informaci o činech uvedených v čl. 1 způsobem uvedeným v předchozím paragrafu nebo jakýmkoli dalším vhodným způsobem.

§ 3. Pokud se oznámení týká některé z osob uvedených v čl. 6, odešle se autoritě označené v čl. 8 a 9. Oznámení může být vždy adresováno Svatému stolci přímo nebo prostřednictvím apoštolského nuncia.

§ 4. Oznámení má obsahovat co nejvíce údajů o okolnostech, jako uvedení času a místa činů, označení zapojených nebo informovaných osob, stejně jako každou další podrobnost, která může být užitečná pro zajištění pečlivého vyhodnocení faktů.

§ 5. Zprávy mohou být získány také z titulu úřadu.

Čl. 4 – Ochrana oznamovatele

§ 1. Podáním oznámení v souladu s čl. 3 nedochází k porušení úředního tajemství.

§ 2. Při zachování toho, co je stanoveno v kán. 1390 CIC a kán. 1452 a 1454 CCEO, jsou zakázány předpojatost, odvetná opatření nebo diskriminace z důvodů podání oznámení, které mohou naplnit skutkovou podstatu jednání, o němž pojednává čl. 1, § 1, písmeno b).

§ 3. Oznamovateli nemůže být nařízena žádná povinnost mlčenlivosti týkající se obsahu oznámení.

Čl. 5 – Péče o dotčené osoby

§ 1. Církevní autority se zasazují o to, aby k těm, kdo deklarují, že jim bylo ublíženo, a k jejich rodinám bylo přístupováno důstojně a s úctou. Poskytnou jim především:

- a) přijetí, naslouchání a doprovázení, i prostřednictvím specifických služeb;
- b) duchovní pomoc;
- c) lékařskou, terapeutickou a psychologickou pomoc podle okolností případu.

§ 2. Jsou chráněna vyobrazení a soukromí dotčených osob a důvěrnost osobních údajů.

HLAVA II POKYNY TÝKAJÍCÍ SE BISKUPŮ A JIM NAROVĚŇ POSTAVENÝCH

Čl. 6. – Subjektivní oblast aplikace

Procesní normy uvedené v tomto článku se týkají případů uvedených v čl. 1, kterých se dopustí:

- a) kardinálové, patriarchové, biskupové a papežští legáti;
- b) duchovní, kteří pastoračně vedou nebo vedli místní církve nebo subjekt jí na roveň postavený, latinskou nebo východní, včetně osobních ordinariátů, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*;
- c) duchovní, kteří pastoračně vedou nebo vedli osobní prelaturu, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*;
- d) ti, kdo byli nebo jsou nejvyššími představenými institutů zasvěceného života nebo společností apoštolského života papežského práva, stejně jako klášterů *sui iuris*, v případě skutků, kterých se dopustili *během působení v úřadě*.

Čl. 7 – Příslušné dikasterium

§ 1. V rámci této hlavy se označením „*příslušné dikasterium*“ rozumí Kongregace pro nauku víry v případě trestných činů jí vyhrazených podle platných norem. Ve všech ostatních případech to s ohledem na příslušnou kompetenci stanovenou zákonem Římské kurie jsou:

- Kongregace pro východní církve;
- Kongregace pro biskupy;
- Kongregace pro evangelizaci národů;

- Kongregace pro klérus;
- Kongregace pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života.

§ 2. Za účelem zajištění co nejlepší koordinace příslušné dikasterium informuje o oznámeních a o výsledcích vyšetřování Státní sekretariát a ostatní přímo zainteresovaná dikasteria.

§ 3. Komunikace mezi metropolitou a Svatým stolcem, o níž pojednává tato hlava, probíhá prostřednictvím apoštolského nuncia.

Čl. 8. – Postup v případě oznámení, které se týká biskupa latinské církve

§ 1. Autorita, která obdrží oznámení, je předá jak Svatému stolci, tak metropolitovi církevní provincie, ve které má nahlášená osoba trvalé kanonické bydliště.

§ 2. Pokud se oznámení týká metropolity nebo je stolec metropolity uprázdněn, je předáno Svatému stolci a sufragánnímu biskupovi, který je nejdéle v úřadě, na něhož se v tomto případě vztahují následující předpisy určené pro metropolitu.

§ 3. Oznámení, které se týká papežského legáta, je předáno přímo Státnímu sekretariátu.

Čl. 9. - Postup uplatňovaný v případě biskupů východních katolických církví

§ 1. Oznámení týkající se biskupa patriarchální církve, vrchního arcibiskupství nebo metropolitní církve *sui iuris* je předáno příslušnému patriarchovi, vrchnímu arcibiskupovi nebo metropolitovi církve *sui iuris*.

§ 2. Pokud se oznámení týká metropolity patriarchální církve nebo vrchního arcibiskupství, který zastává úřad na území těchto církví, je předáno příslušnému patriarchovi nebo vrchnímu arcibiskupovi.

§ 3. V případě výše uvedených oznámení je autorita, která oznámení obdržela, předá také Svatému stolci.

§ 4. Pokud je nahlášenou osobou biskup nebo metropolita mimo území patriarchální církve, vrchního arcibiskupství nebo metropolitní církve *sui iuris*, je oznámení předáno Svatému stolci.

§ 5. V případě, že se oznámení týká patriarchy, vrchního arcibiskupa nebo metropolity církve *sui iuris* nebo biskupa jiných východních katolických církví *sui iuris*, je předáno Svatému stolci.

§ 6. Následující pokyny týkající se metropolity jsou uplatňovány církevní autoritou, které je předáno oznámení na základě tohoto článku.

Článek 10 – Povinnosti metropolitů na počátku řízení

§ 1. S výjimkou případu, kdy by oznámení bylo zjevně nepodložené, požádá metropolita neprodleně příslušné dikasterium o pověření k zahájení vyšetřování. Pokud metropolita považuje oznámení za zjevně nepodložené, informuje o něm apoštolského nuncia.

§ 2. Dikasterium jedná bez otálení a nejpozději do třiceti dnů od obdržení prvního oznámení od apoštolského nuncia nebo od žádosti o pověření ze strany metropolitů dodá příslušné instrukce týkající se postupu v konkrétním případě.

Čl. 11. Svěření vyšetřování jiné osobě než metropolitovi

§ 1. Pokud příslušné dikasterium považuje za vhodné svěřit vyšetřování jiné osobě než metropolitovi, informuje jej o tom. Metropolita předá veškeré informace a důležité dokumenty osobě pověřené dikasteriem.

§ 2. V případě uvedeném v předchozím paragrafu se následující pokyny, které se týkají se metropolitů, použijí na osobu pověřenou vedením vyšetřování.

Čl. 12 – Provádění vyšetřování

§ 1. Metropolita, poté co obdrží pověření od příslušného dikasteria, v souladu s obdrženými instrukcemi, osobně nebo prostřednictvím jedné nebo více vhodných osob:

- a) shromáždí informace týkající se povahy skutků;
- b) vyhledá informace a dokumenty nezbytné pro účely vyšetřování, které jsou uchovávány v archivech církevních úřadů;
- c) spolupracuje s dalšími ordináři nebo hierarchy tam, kde je to nezbytné;
- d) požaduje informace od osob a institucí, včetně civilních, které jsou schopny poskytnout důležitý materiál pro vyšetřování.

§ 2. Kdykoli je nutné vyslechnout nezletilou nebo zranitelnou osobu, metropolita zajistí vhodný způsob s ohledem na její stav.

§ 3. V případě důvodných obav, že by informace související s případem mohly být odcizeny nebo zničeny, provede metropolita nezbytná opatření pro jejich záchranu.

§ 4. I když metropolita využije asistence dalších osob, zůstává zodpovědným za řízení a průběh vyšetřování, jakož i za přesné vykonání instrukcí uvedených v článku 10 § 2.

§ 5. Metropolitovi asistuje notář svobodně zvolený podle normy kán 483 § 2 CIC a 253 § 2 CCEO.

§ 6. Metropolita jedná nestranně a bez střetu zájmů. Pokud by se domníval, že se nachází ve střetu zájmů nebo že není schopen zachovat patřičnou nestrannost pro

zajištění důvěryhodnosti vyšetřování, je povinen odstoupit a oznámit tuto okolnost příslušnému dikasteriu.

§ 7. Vyšetřovaná osoba je chráněna presumpcí nevinny.

§ 8. Metropolita, pokud to vyžaduje příslušné dikasterium, informuje vyšetřovaného o vyšetřování vedeném proti jeho osobě, vyslechne ho ohledně faktů a vyzve ho k předložení obhajoby. V těchto případech může vyšetřovaný využít právního zástupce.

§ 9. Každých třicet dní předá metropolita příslušnému dikasteriu informaci o průběhu vyšetřování.

Čl. 13 – Účast odborníků

§ 1. V souladu s případnými směrnicemi biskupské konference, synody biskupů nebo rady hierarchů ohledně způsobu, jak napomáhat metropolitovi při vyšetřování, mohou biskupové příslušné provincie, jednotlivě nebo společně, vytvořit seznamy odborníků, ze kterých může metropolita vybrat nejvhodnějšího k pomoci při vyšetřování, podle potřeb daného případu, zvláště s ohledem na spolupráci, kterou mohou poskytnout laici v souladu s kán. 228 CIC a 408 CCEO.

§ 2. Metropolita si může svobodně zvolit i jiné stejně kvalifikované odborníky.

§ 3. Kdokoli asistuje metropolitovi při vyšetřování, má jednat nestranně a nesmí být ve střetu zájmů. Pokud by se domníval, že se nachází ve střetu zájmů nebo že není schopen zachovat patřičnou nestrannost pro zajištění důvěryhodnosti vyšetřování, je povinen odstoupit a oznámit tuto okolnost metropolitovi.

§ 4. Osoby asistující metropolitovi složí přísahu, že budou své pověření plnit odpovídajícím způsobem a věrně.

Čl. 14 – Délka vyšetřování

§ 1. Vyšetřování má být ukončeno ve lhůtě devadesáti dnů nebo ve lhůtě určené pokynem uvedeným v čl. 10 § 2.

§ 2. Ze spravedlivých důvodů může metropolita požádat příslušné dikasterium o prodloužení lhůty.

Čl. 15 – Předběžná opatření

Pokud to požadují skutečnosti nebo okolnosti, navrhne metropolita příslušnému dikasteriu přijetí vhodných předběžných nebo ochranných opatření vůči vyšetřovanému.

Čl. 16 – Založení fondu

§ 1. Církevní provincie, biskupské konference, synody biskupů nebo rady hierarchů mohou založit fond určený ke krytí nákladů šetření, zřízený podle kán. 113 a 1303 § 1, 1° CIC a 1047 CCEO. Fond bude spravován v souladu s normami kanonického práva.

§ 2. Na žádost pověřeného metropolity mu správce fondu poskytne prostředky nezbytné k provádění vyšetřování, při zachování povinnosti předložit správci konečné vyúčtování po ukončení vyšetřování.

Čl. 17 – Předání dokumentů a „vota“

§ 1. Po skončení vyšetřování předá metropolita dokumenty příslušnému dikasteriu spolu s vlastním „votem“ o výsledcích vyšetřování a s odpovědí na eventuální otázky položené v instrukcích uvedených v čl. 10 § 2.

§ 2. S výjimkou následných pokynů příslušného dikasteria zanikají pověření metropolity ukončením případu.

§ 3. Při zachování instrukcí příslušného dikasteria informuje metropolita na požádání o výsledku šetření osobu, která prohlásí, že byla napadena, nebo jejího právního zástupce.

Čl. 18 – Další opatření

Příslušné dikasterium, kromě případu, kdy rozhodne o doplňujícím vyšetřování, postupuje v souladu právem aplikovatelným na daný případ.

Čl. 19. – Zachování státních zákonů

Uvedené normy se provedou bez újmy práv a povinností daných místní státní legislativou, zvláště těch, která se týkají případné oznamovací povinnosti vůči příslušným civilním autoritám.

Tyto normy jsou schváleny ad experimentum na dobu tří let.

Nařizuji, aby tento apoštolský list ve formě Motu proprio byl vyhlášen zveřejněním v Osservatore Romano, nabyl účinnosti 1. června 2019 a byl publikován v Acta Apostolicae Sedis.

Dáno v Římě u Svatého Petra dne 7. května 2019 v sedmém roce pontifikátu

Papež František